

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, (Jud: O. Parfeni)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai)

instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (T. Vieru, T. Chișca-Doneva, N. Craiu)

ÎNCHEIERE

12 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu

examinând din oficiu chestiunea privind corectarea greșelii strecurate în încheierea din 10 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție pronunțată, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Lupașcu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechimea în muncă

c o n s t a t ă :

La 9 noiembrie 2017, Boris Lupașcu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechimea în muncă.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, a activat în organele procuraturii de la 31 octombrie 1979 până la 7 martie 2006 în diferite funcții. La 1 martie 2003, fiind în funcția de șef al Procuraturii mun. Chișinău, egală cu funcția șefului de secție din cadrul Procuraturii generale, i-a fost stabilită pensia pentru vechimea în muncă în baza art. 45 din Legea cu privire la procuratură nr. 902 din 29 noiembrie 1992, dispunând de toate înlesnirile pentru judecători conform Legii nr. 554 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Începând cu luna decembrie 2005, în conformitate cu art. 34 alin. (1) și (6) Legea cu privire la Procuratură nr. 118-XV din 14 martie 2003, în vigoare la acel moment, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în mărime de 80% din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute, pe care a primit-o, beneficiind de dreptul de recalculare a pensiei, în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu.

Conform Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, salariul procurorului s-a majorat cu 35%, efectuat începând cu 1 ianuarie 2013.

Potrivit Legii nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, începând cu 1 august 2016, salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului, conform Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, ținându-se cont de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția de procuror.

Boris Lupașcu a invocat că, conform art. 51 alin. (3), lit. b) și art. 52 lit. b) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, salariul de funcție al procurorului în Procuratura Generală, cu o vechime în funcția de procuror de peste 16 ani, este în mărime de 4,5 salarii medii pe economie.

La 19 octombrie 2017, considerând că organele de asigurări sociale îi încălca grav dreptul la proprietate (pensie), dobândit anterior licit, s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu o cerere prealabilă întru restabilirea sa în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție potrivit prevederilor Legii nr. 37 din 7 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură și Legii nr. 152 din 1 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prin răspunsul din 31 octombrie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale a respins cererea prealabilă, din motivul că în art. 46² din Legea de pensii, nu este prevăzut recalcularea pensiilor pentru vechimea în muncă a procurorilor în legătură cu majorarea salariilor procurorilor în exercițiu.

Astfel reclamantul a considerat neîntemeiat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recalcularea și achitarea pensiei conform cerințelor formulate, deoarece pârâtul nu a determinat corect raportul juridic în cauză, circumstanța importantă pentru soluționarea litigiului. Totodată reclamantul a notat că Casa Națională de Asigurări Sociale nu a luat în considerație, că Legea nr. 56 din 9 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost abrogate alin. (3)-(10) ale art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură nu este aplicabilă în cazul din speță, deoarece contravine normelor CEDO, practicii unanim recunoscute a CEDO, Constituției Republicii Moldova, Hotărârilor Curții Constituționale, legislației civile naționale și principiului securității juridice, instituit în jurisprudența instanțelor internaționale și naționale de justiție.

În acest sens, reclamantul a relatat că Legea nr. 902 din 29 noiembrie 1992 cu privire la Procuratură, Legea nr. 118 din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură (ajustată la Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului), Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, prevedeau că procurorii beneficiază de aceleași drepturi la toate înlesnirile, garanțiile, recompensele și suplimentele prevăzute pentru judecător.

Boris Lupașcu a menționat că procurorii pensionați în conformitate cu prevederile Legii nr. 118 din 14 martie 2003, primeau pensiile conform prevederilor Legii nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului. Astfel reclamantul a specificat că atât Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură,

cât și cele anterioare (din 1992 și 2003) prevedeau aceleași garanții sociale pentru procurori și judecători, una din ele fiind acordarea pensiei, la o anumită vârstă - 50 ani, cu respectarea obligatorie a principiului de recalculare a pensiei la fiecare creștere ordinară a salariului lunar al procurorului în funcție.

Reclamantul a indicat că a beneficiat de dreptul la pensie pentru vechime în munca începând cu 3 ianuarie 2003. Astfel, Curtea Constituțională prin Hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii, funcționarilor publici, a decis că stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică.

Mai mult ca atât reclamantul a notat că, prin Hotărârea menționată, Curtea Constituțională a reținut că, dreptul cetățeanului la asigurarea cu pensie se află în dependență directă de caracterul activității social-utile prestate. Pensiile pentru vechime în muncă ale judecătorilor, procurorilor (...) au fost obținute prin munca prestată de aceștia, prin exercitarea unor funcții speciale, de importanță majoră pentru societate. Totodată, Curtea Constituțională s-a pronunțat univoc asupra faptului că cuantumul pensiei, stabilite printr-o lege anterioară, nu poate fi micșorat, iar plata pensiei fixate, nu poate fi suspendată prin act normativ adoptat ulterior.

Boris Lupașcu a subliniat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr.9 din 30 martie 2004 pentru controlul constituționalității unor prevederi ale art. 1, pct. 22 și art. II - V din Legea nr. 358 din 31 iulie 2003 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, Curtea Constituțională a statuat că normele privind protecția de stat, asigurarea materială și socială, inclusiv asigurarea cu pensie, consfințite în legile anterioare, nu pot fi anulate sau modificate.

Concomitent reclamantul a specificat că Curtea Constituțională și-a menținut ferm concluziile sale expuse în Hotărârea nr. 9 din 30 martie 2004 privind declararea parțial neconstituțională a Legii nr. 358 din 31 iulie 2003, care anula și pensiile aflate în plată ale unor categorii speciale de angajați. Astfel, Curtea Constituțională a subliniat că Legea nr. 358 din 31 iulie 2003 și la acel moment aducea atingere unor drepturi de proprietate dobândite și anume pensiilor aflate în plată, inclusiv al procurorilor.

Boris Lupașcu a considerat că prin refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula pensia, reieșind din mărimea salariului de funcție a procurorului în exercițiu, se încalcă un drept prevăzut de lege, drept dobândit la momentul stabilirii pensiei și care nu poate fi restrâns pe viitor.

Solicită reclamantul Boris Lupașcu recunoașterea ca fiind ilegală a deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. L-1925 din 31 octombrie 2017, repunerea în dreptul lezată și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a-i recalcula și achita pensia pentru vechimea în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului - șef de secție din cadrul Procuraturii Generale, cu recalcularea acesteia, în cazul majorării generale a salariului procurorului în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea din 11 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, s-a admis acțiunea depusă de Boris Lupașcu. (f.d. 55-63).

Prin decizia din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 11 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buicani (f.d. 100-114).

La 10 iulie 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale, prin intermediul oficiului poștal a depus recurs împotriva deciziei din 24 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii cu privire la respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiate.

Prin încheierea din 10 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a considerat inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Instanța de recurs, din oficiu, a depistat că în conținut actului judecătoresc pronunțat s-a admis o omisiune care urmează a fi corectată.

În conformitate cu articolul 249 alin. (2) din Codul de procedură civilă, problema corectării unor astfel de greșeli se soluționează fără citarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Examinând materialele cauzei, instanța de judecată consideră că urmează de efectuat corectarea greșelii strecurate în conținutul actului judecătoresc, din motivele ce se succed.

În conformitate cu articolul 249 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, după pronunțarea hotărârii, instanța care a adoptat-o nu este în drept să o anuleze nici să o modifice. La cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța judecătorească corectează greșelile sau omisiunile din hotărâre care țin de nume, calitatea procesuală, orice alte erori materiale sau de calcul evidente. Problema corectării unor astfel de greșeli se soluționează în baza dosarului și/sau a materialelor anexate la cererea de corectare a greșelilor sau a omisiunilor, fără citarea participanților la proces. Instanța care examinează problema corectării poate dispune citarea participanților pentru a se pronunța cu privire la temeiurile de corectare. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea corectării greșelilor.

Din analiza hotărârii din 11 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Buiucani, instanța de judecată observă că s-a admis acțiunea depusă de Boris Lupașcu S-a recunoscă ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. L-1925 din 31 octombrie 2017. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite lui Boris Lupașcu pensia pentru vechimea în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului șef de secție din cadrul Procuraturii Generale în exercițiul funcției, cu recalcularea pensiei pentru vechimea în muncă, ținând cont de majorarea salariului procurorului în funcție, începând cu 1 ianuarie 2013. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Boris Lupașcu cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei (f.d. 55-63).

Totuși, partea descriptivă a încheierii din 10 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție și anume pagina 4 aliniatul 4 conține sintagma „Ciubuc Grigore” .

În lumina celor evocate, instanța de judecată consideră că, partea descriptivă din acest act judecătoresc conține o eroare materială evidentă care necesită a fi corectată și anume sintagma „Ciubuc Grigore” trebuie înlocuită cu sintagma „Boris Lupașcu”.

Având în vedere chestiunile ridicate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a corecta din oficiu greșeala strecurată în încheierea din 10 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție.

În conformitate cu art. 249 alin. (1), (2), (2²), 249 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se corectează greșeala strecurată în încheierea din 10 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție pronunțată, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Lupașcu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea recalculării și achitării pensiei pentru vechimea în muncă, și anume la pagina 4, aliniatul 4 sintagma „Ciubuc Grigore” se înlocuiește cu sintagma „Boris Lupașcu”.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu